

Bruselj, 21. junij 2023
(OR. en)

10890/23

FIN 667

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	20. junij 2023
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2023) 390 final
Zadeva:	POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU Dolgoročna napoved prihodnjih prilivov in odlivov proračuna EU (2024– 2028)

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2023) 390 final.

Priloga: COM(2023) 390 final



EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 20.6.2023
COM(2023) 390 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

Dolgoročna napoved prihodnjih prilivov in odlivov proračuna EU (2024–2028)

{SWD(2023) 218 final}

Kazalo

KAZALO.....	1
1. Uvod	2
2. Napoved odlivov proračuna EU za obdobje 2024–2028	2
2.1. Plačila v zvezi z obveznostmi iz večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027	4
2.2. Plačila za izpolnitev obveznosti iz obdobja pred letom 2021	6
2.3. Sprostitev obveznosti	7
2.4. Instrument NextGenerationEU	8
2.5. Gibanje ravni neporavnanih obveznosti	9
3. Napoved prilivov proračuna EU za obdobje 2024–2027	10
4. Sklepne ugotovitve	11
Priloga II – Rezultati napovedi	13
Preglednica 1.1 – Dolgoročna napoved prihodnjih odlivov v obdobju 2024–2028 za večletni finančni okvir	13
Preglednica 1.2 – Plačila v zvezi z obveznostmi iz večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027	14
Preglednica 1.3 – Plačila za izpolnitev obveznosti iz obdobja pred letom 2021	15
Preglednica 2 – Napovedane sprostitev obveznosti za obdobje 2024–2027	16
Preglednica 3 – Dolgoročna napoved odlivov za instrument NextGenerationEU	17
Preglednica 4 – Sprememba skupnih neporavnanih obveznosti od leta 2024 do leta 2027	18
Preglednica 5 – Dolgoročna napoved prihodnjih prilivov proračuna EU v obdobju 2024–2027	19

1. Uvod

V tem poročilu so predvideni prilivi in odlivi proračuna EU za naslednjih pet let v skladu s členom 247(1)(c) finančne uredbeⁱ. Je tretjaⁱⁱ izdaja napovedi prihodkov in odhodkovⁱⁱⁱ, ki izhajajo iz večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 in instrumenta NextGenerationEU^{iv} za obdobje 2024–2028^v.

Plačila iz proračuna EU se izvedejo po prevzemu obveznosti. Ocene plačil, predstavljene v tem poročilu, temeljijo na odobritvah za prevzem obveznosti, vključenih v finančno načrtovanje, ki je priloženo predlogu proračuna za leto 2024 (PP 2024)^{vi}, ki vključuje prilagoditve za posamezne programe v skladu s členom 5 uredbe o večletnem finančnem okviru^{vii}, in ponovno uporabo sprostitev obveznosti iz člena 15(3)^{viii} finančne uredbe. Napoved prihodkov temelji na sistemu prihodkov iz sklepa o virih lastnih sredstev^{ix}. Napovedi glede prihodkov upoštevajo tudi Sporazum o izstopu Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska iz Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo^x (v nadaljnjem besedilu: sporazum o izstopu).

Ta napoved poleg ocen v zvezi z večletnim finančnim okvirom predvideva tudi plačila za vse programe v okviru instrumenta NextGenerationEU. Ti odhodki se poleg porabe v okviru večletnega finančnega okvira financirajo s prihodki iz dejavnosti, povezanih z najemanjem posojil na kapitalskih trgih.

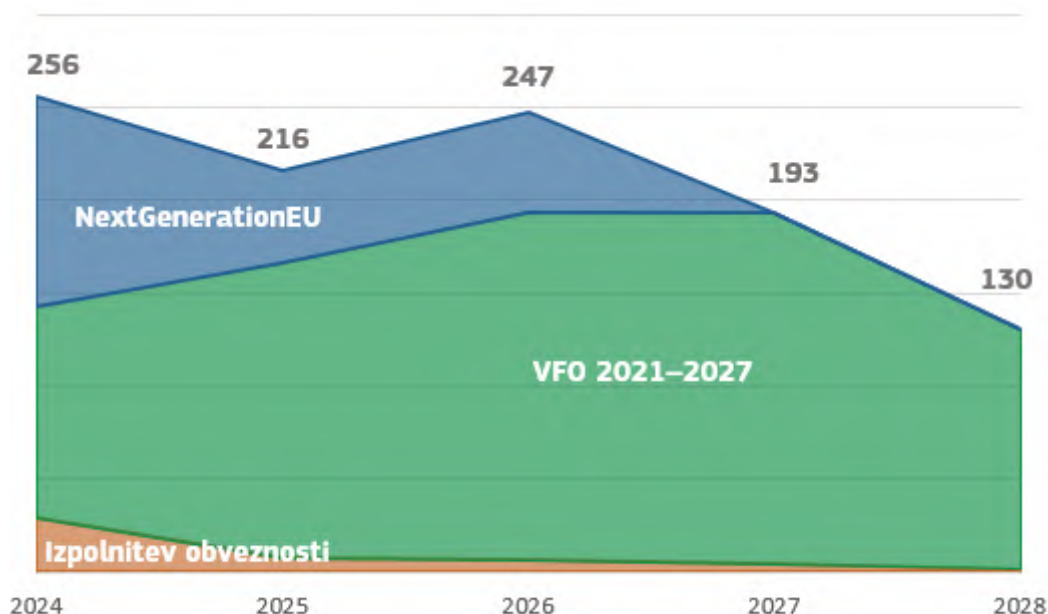
V tej napovedi so ocenjena nepravilna plačila, ki izhajajo iz obveznosti v programih iz večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 in pred tem obdobjem, medtem ko plačila, povezana s programi večletnega finančnega okvira za obdobje po letu 2027, ne spadajo v obseg te napovedi. Poročilo ne predvideva scenarijev za stroške financiranja instrumenta NextGenerationEU in upošteva zneske glede na finančno načrtovanje.

2. Napoved odlivov proračuna EU za obdobje 2024–2028

V obdobju 2024–2028 so plačila ocenjena na 1 042 milijarde EUR, vključno z 824 milijardami EUR v okviru zgornje meje plačil večletnega finančnega okvira in 216 milijardami EUR iz nepovratne podpore instrumenta NextGenerationEU.

Napoved vključuje prihodnje prilagoditve za posamezne programe na podlagi člena 5 uredbe o večletnem finančnem okviru in ponovno uporabo sprostitev obveznosti v skladu s členom 15(3) finančne uredbe za obdobje 2025–2027. Prilagoditve za posamezne programe naj bi v obdobju 2022–2027 privedle do samodejne prilagoditve zgornjih mej večletnega finančnega okvira navzgor za obveznosti in plačila v znesku 12,6 milijarde EUR^{xi}. Natančna letna prilagoditev bo odvisna od prihodkov od glob na področju konkurence v prejšnjem letu v skupnem znesku 11 milijard EUR (v cenah iz leta 2018) do leta 2027.

Graf 1 – Napoved plačil glede na kategorijo



Plačila iz proračuna EU v obdobju 2024–2028 niso enakomerno porazdeljena. Napoved je odvisna od razvoja: (1) plačil iz programov porabe, ki se financirajo iz večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 (75 % vseh plačil), (2) plačil iz instrumenta NextGenerationEU (21 % plačil) in (3) plačil iz neporavnanih obveznosti iz večletnega finančnega okvira za obdobje 2014–2020 in pred tem obdobjem (4 % plačil). Ocenjeno letno povprečje odlivov proračuna EU znaša 208 milijard EUR, pri čemer se 43 milijard EUR financira z najemanjem posojil na kapitalskih trgih za programe instrumenta NextGenerationEU. Napoved za leto 2028 ustreza neporavnanim plačilom, ki izhajajo iz obveznosti v programih iz večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 in pred tem obdobjem, medtem ko plačila, povezana s programi večletnega finančnega okvira za obdobje po letu 2027, ne spadajo v obseg te napovedi.

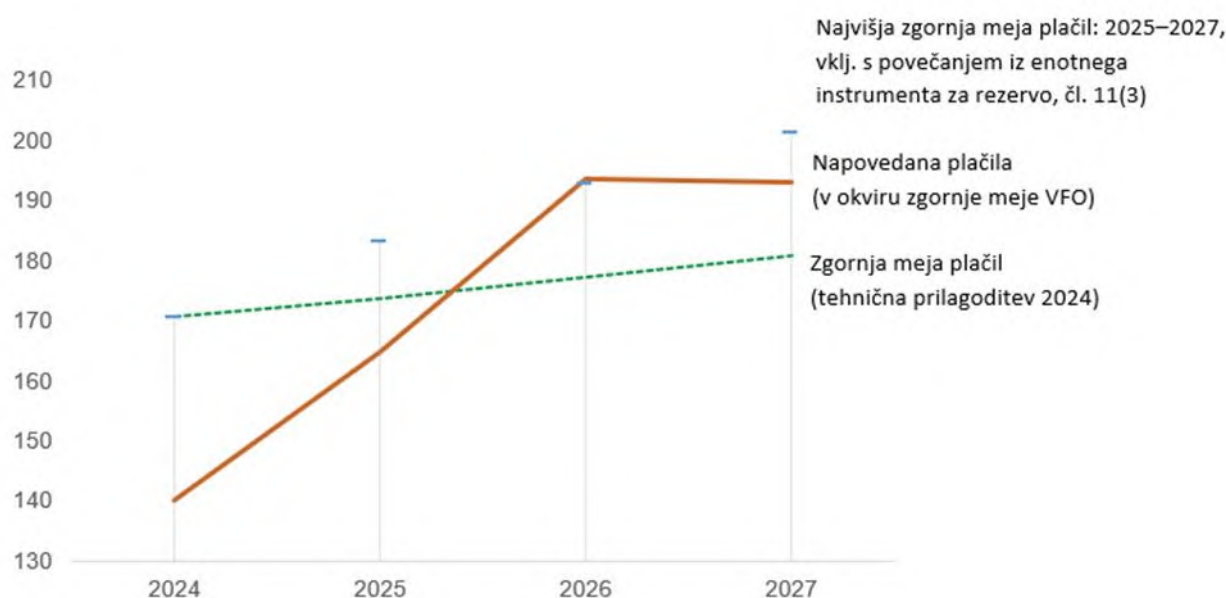
Skupna plačila naj bi se leta 2025 zmanjšala, leta 2026 pa povečala. Napovedi plačil iz večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 kažejo postopno povečanje v obdobju 2025–2026 in manjše v naslednjem obdobju, medtem ko naj bi se plačila iz instrumenta NextGenerationEU v letih 2025 in 2026 zmanjšala v primerjavi z letom 2024. Z dokončanjem izvajanja instrumenta NextGenerationEU leta 2026 večina plačil v zadnjih dveh napovednih letih ustreza programom večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027.

V zvezi z odhodki v okviru večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 in predhodnimi večletnimi finančnimi okviri povprečna letna napoved plačil znaša 165 milijard EUR, pri čemer so plačila v letih 2024, 2025 in 2028 nižja, v letih 2026 in 2027 pa višja od tega zneska. Čeprav je bil ta vzorec glede na večje zamude pri izvajanju bolj poudarjen, je bil v prejšnjih večletnih finančnih okvirih opažen zaradi postopnega zmanjševanja plačil in zaključka prejšnjega programskega obdobja ter postopnega uvajanja novih programov, ki so svoj polni tek dosegli šele v drugi polovici večletnega finančnega okvira.

Napovedana razlika za obdobje 2024–2027, opredeljena kot razlika med napovedanimi plačili v okviru zgornje meje večletnega finančnega okvira in zgornjo mejo plačil, določeno v tehnični letni prilagoditvi za leto 2024, je ocenjena na 11 milijard EUR. V letih 2024 in 2025 naj bi letna razlika znašala 31 milijard EUR oziroma 9 milijard EUR, medtem ko sta napovedani razliki za leti 2026 in 2027 negativni, pri čemer plačila presegajo zgornjo mejo za ocenjena zneska 16 milijard EUR in 12 milijard EUR. Obstoje pozitivnih ali negativnih razlik je posledica stabilne realne zgornje meje plačil in spremenljive poti programov v okviru proračuna EU, ki je večinoma posledica izvajanja kohezijske politike. V skladu z mehanizmom samodejne

prilagoditve enotnega instrumenta za rezervo iz člena 11(1)(b) uredbe o večletnem finančnem okviru se od leta 2022 z neporabljenimi zneski v enem letu povečajo prihodnje letne zgornje meje. Zato bodo pozitivne razlike do zgornjih mej do leta 2024 zvišale zgornje meje v obdobju 2025–2027 znotraj meja iz člena 11(3) uredbe o večletnem finančnem okviru. Ob upoštevanju teh prilagoditev in prihodnje prilagoditve za posamezne programe iz člena 5 uredbe o večletnem finančnem okviru (ki bo zvišala zgornje meje plačil za dodatnih 7,7 milijarde EUR) se pričakuje, da bo zgornja meja plačil za večletni finančni okvir za obdobje 2021–2027 ustrezala skupnim pričakovanim plačilom. Vendar bi bilo mogoče leta 2026 najvišjo zgornjo mejo plačil preseči za 0,8 milijarde EUR, ki bi jo bilo treba plačati do zgornje meje plačil za leto 2027. Na to vplivajo predvsem vzorec predvidenih plačil za kohezijske programe, ki se bo v tem letu pospešil, in najvišje vrednosti, dosežene v Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja (EKSRP) zaradi prekrivanja med dokončanjem programov iz obdobja 2014–2022 in polnim tekom sedanjega večletnega finančnega okvira. Pospešitev plačil kohezijskih programov, ki presega osrednji scenarij napovedi, predviden v tem poročilu, bi lahko povzročila večjo kršitev zgornje meje plačil v navedenem letu (glej oddelek 2.1 in 2.3).

Graf 2 – Napoved plačil v primerjavi z zgornjo mejo plačil iz večletnega finančnega okvira za obdobje 2024–2027



2.1. Plačila v zvezi z obveznostmi iz večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027

Kohezijska politika in skupna kmetijska politika (SKP) predstavljata več kot polovico predvidenih plačil, ki izhajajo iz večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027. Izvajanje teh dveh politik v veliki meri vpliva na ocene dolgoročne napovedi plačil.

Podrazdelek 2a – Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija

Po odobritvi vseh programov do konca leta 2022 se je izvajanje kohezijskih programov za obdobje 2021–2027 začelo lani z izplačilom predhodnega financiranja za leti 2021 in 2022 ter dodatnim predhodnim financiranjem za FAST-CARE. V letih 2023 in 2024 bodo izplačana nadaljnja predhodna financiranja in prva vmesna plačila, vendar počasneje kot v prejšnjem programskem obdobju, kar je mogoče pojasniti zlasti z

zamudami pri načrtovanju programov ter prizadevanji nacionalnih organov za dokončanje programov za obdobje 2014–2020 in za pospešitev izvajanja instrumenta NextGenerationEU. V primerjavi s prejšnjim programskim obdobjem pomeni kopičenje zamud enoletno vrzel v izvajanju.

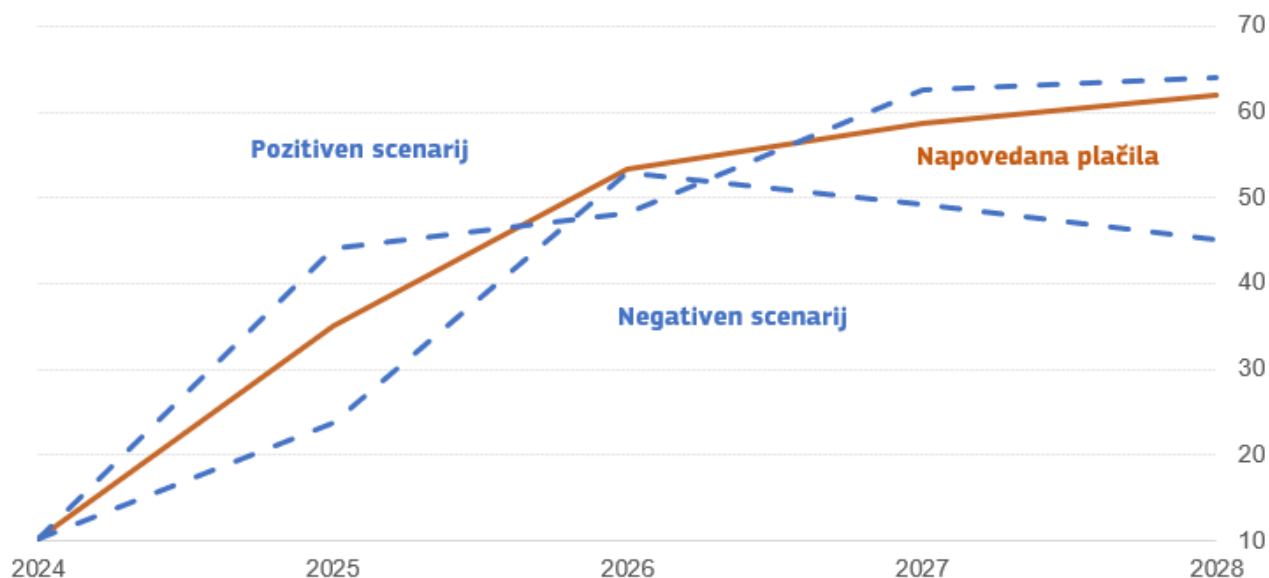
Tako kot v prejšnjem poročilu so v tej napovedi predlagani **trije scenariji** za izvajanje kohezijskih programov. Ob upoštevanju najnovejših razpoložljivih informacij o izvajanju se predpostavlja, da bodo države članice v letih 2025 in 2026 pospešile izvajanje, čeprav v drugačnem obsegu, da bi nadoknadile nakopičene zamude in tako zmanjšale tveganje sprostitev obveznosti. **Osrednji scenarij** predpostavlja, da bodo države članice pospešile izvajanje v letu 2025 ter v letih 2026 in 2027 dosegle hitrost izvajanja večletnega finančnega okvira za obdobje 2014–2020 in polni tek od leta 2028 naprej. **Pozitiven scenarij** predvideva izvajanje v letih 2025 in 2026 kot v večletnem finančnem okviru za obdobje 2014–2020 in polni tek v naslednjih letih. **Negativen scenarij** predpostavlja, da državam članicam v obdobju napovedi ne uspe nadoknaditi enoletne zamude.

Ti trije scenariji predpostavljajo, da bodo države članice uporabile vse razpoložljive možnosti, da se izognejo sprostitvi obveznosti zaradi večjih tveganj v primerjavi z lanskim poročilom. V napovedih je predvideno, da bodo države članice od leta 2025, tj. roka za obveznosti iz leta 2022, do konca leta predložile znatne zahteve za plačilo, ki jih bo treba obdelati v naslednjem letu. S to predložitvijo zahtevkov za plačilo bi se znižal znesek sprostitev obveznosti v istem letu, zaradi česar bi se uresničilo le 20 % pričakovanih sprostitev obveznosti. Preostalih 80 % naj bi se v naslednjih dveh letih izterjalo kot notranji namenski prejemki v enakih zneskih.

Napovedana plačila za programe kohezijske politike za obdobje 2021–2027 v okviru **osrednjega scenarija** znašajo 220 milijard EUR za obdobje 2024–2028, medtem ko je lanska napoved za obdobje 2023–2027 znašala 177 milijard EUR. Če se za obdobje 2023–2027 predvidi, da bo ta osrednji scenarij zagotovil enakovredno primerjavo z lanskeletno napovedjo, bi plačila znašala 165 milijard EUR, kar bi potrdilo zamudo pri izvajanju. V letu 2026 se kaže vpliv pozne predložitve zahtevkov za plačilo.

Kljub tem predpostavkam trije scenariji napovedi kažejo, da bi lahko do znatnih sprostitev obveznosti prišlo leta 2025, razen če si države članice ne bodo dodatno prizadevale za odpravo enoletne vrzeli pri izvajanju [glej oddelek 2.3 o sprostitvi obveznosti]. Da bi se preprečilo to tveganje, bi si morale države članice še bolj prizadevati za veliko hitrejše izvajanje v naslednjih letih kot v obdobju 2014–2020.

Graf 3 – Napoved plačil za podrazdelek 2a (obveznosti večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027) ter pozitiven in negativen scenarij



Razdelek 3 – Skupna kmetijska politika (SKP) in Sklad za pravični prehod

Napoved plačil za steber I SKP, odhodki, povezani s trgom, in neposredna plačila v obdobju 2024–2027 znašajo 163 milijard EUR, kar odraža najnovejše finančno načrtovanje.

Po predložitvi in odobritvi vseh strateških načrtov SKP se je izvajanje stebra II v okviru SKP za obdobje 2023–2027 EKSRP začelo pravočasno. Prehodne določbe o podaljšanju programov za obdobje 2014–2020 so omogočile nadaljevanje izvajanja v letih 2021 in 2022.

Napoved plačil, ki izhajajo iz večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027, vključuje plačila iz načrtov SKP za obdobje 2023–2027 in plačila, povezana s podaljšanjem do let 2021 in 2022 (glej točko 2.2 Plačila za obveznosti pred letom 2021), ki bodo dokončana do leta 2026. V tej napovedi so upoštevani tudi prenosi med stebri skupne kmetijske politike, ki so jih sporočile države članice^{xii}, kar je povzročilo neto prenos v višini 4,8 milijarde EUR iz stebra I (EKJS) v steber II (EKSRP) za obdobje 2024–2027.

Z nadaljevanjem izvajanja programov EKSRP za obdobje 2014–2022 in pravočasnim začetkom izvajanja novih načrtov SKP naj bi se plačila v prihodnjih letih izvajala enakomerno in dosegla vrhunec leta 2026. To je posledica prekrivanja neporavnanih plačil iz programov za obdobje 2014–2020 in prehodnega obdobja 2021–2022, ki delujejo v skladu s pravilom N+3 v zvezi s sprostitvijo obveznosti, skupaj s postopnim uvajanjem načrtov SKP za obdobje 2023–2027, pri katerih se upošteva pravilo N+2 v zvezi s sprostitvijo obveznosti.

V proračunu za leto 2023 in v predlogu proračuna za leto 2024 ni načrtovanih plačil za Sklad za pravični prehod v okviru zgornjih mej večletnega finančnega okvira, saj ima prednost uporaba sredstev instrumenta NextGenerationEU, ki so na voljo do leta 2026. Predpostavka iz te napovedi je, da se bodo plačila začela izvajati leta 2025, da bi se preprečila sprostitev obveznosti iz leta 2022.

Drugi programi in razdelki

Napoved plačil se je v primerjavi z lanskim letom povečala, zlasti v razdelku 1 – Enotni trg, inovacije in digitalno, razdelku 5 – Varnost in obramba ter razdelku 6 – Sosedstvo in svet. To je posledica izboljšane napovedi izvajanja, čeprav se je hitrost izvajanja nekoliko zmanjšala. Pričakuje se, da se bodo zamude nadoknadile v letu 2026.

2.2. Plačila za izpolnitev obveznosti iz obdobja pred letom 2021

Plačila obveznosti iz obdobja pred letom 2021 (RAL za *reste à liquider*) naj bi za obdobje 2024–2028 znašala 47,8 milijarde EUR.

Podrazdelek 2a – Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija

Večina plačil za obveznosti iz obdobja pred letom 2021 (37 %) se nanaša na programe kohezijske politike, ki so v polnem teku. Napovedi plačil temeljijo na najnovejši napovedi držav članic (januar 2023) in informacijah o izvajanju na terenu. Pričakuje se, da bodo države članice s kohezijskim ukrepom za begunce v Evropi (CARE) in SAFE^{xiii} pospešile izvajanje skladov v obdobju 2014–2020.

Zadnje obračunsko leto za evropske strukturne in investicijske sklade (sklade ESI) se konča junija 2024, z večino plačil predvidenih do konca leta 2023. Omejena plačila se pričakujejo po letu 2024, ob upoštevanju stopnje zadržanja in potrditve predhodnega financiranja.

Razdelek 3 – Naravni viri in okolje

Tako kot v prejšnji napovedi se za leto 2026 pričakuje zaključek operativnih programov za razvoj podeželja za obdobje 2014–2022, pri čemer bo večina vmesnih plačil izplačana leta 2025.

Drugi programi in razdelki

Večina neporavnanih plačil za preostanek proračuna je enakomerno razdeljena med razdelek 1 – Enotni trg, inovacije in digitalno ter razdelek 6 – Sosedstvo in svet. Čeprav se zaključevanje v okviru razdelka 1 zdaj pričakuje prej kot v prejšnjih ocenah, se za projekte v okviru razdelka 6 pričakuje več odložitve na obdobje 2025–2027.

2.3. Sprostitev obveznosti

Napoved za sprostitev obveznosti, ki izhaja iz programov sedanjega in prejšnjih večletnih finančnih okvirov za obdobje 2024–2027, znaša 8,1 milijarde EUR in se v primerjavi z lanskimi napovedmi za obdobje 2023–2027 povečuje ter kaže znatne spremembe v sestavi. Povečanje je predvsem posledica kohezijskih programov v sedanjem večletnem finančnem okviru.

Podrazdelek 2a – Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija

Zneski, pri katerih obstaja tveganje sprostitev obveznosti za zaključek programov za obdobje 2014–2020, so nižji v primerjavi s prejšnjo napovedjo zaradi precejšnje prožnosti, ki olajšuje popolno črpanje sredstev iz Kohezijskega sklada in zmanjšuje tveganje sprostitev obveznosti ob zaključku programov.

Nasprotno naj bi se kohezijski programi za obdobje 2021–2027 soočali s pomembnimi tveganji od leta 2025, ko se bodo začeli uporabljati cilji glede sprostitev obveznosti za obveznosti iz let 2022 in 2023. Ocenjuje se, da bo stopnja predložitve zahtevkov za plačilo zaostala za stopnjo iz obdobja 2014–2020 zaradi zamude pri odobritvi programov ter slabe uporabe proračuna za leto 2023 in predloga proračuna za leto 2024. Tveganje sprostitev obveznosti bi se lahko zmanjšalo le, če bi se izvajanje v letih 2025 in 2026 pospešilo in preseгло osrednji scenarij. Če pa se to pospeševanje ne bi uresničilo in bi vzorec izvajanja ostal blizu negativnega scenarija, bi bili zneski, pri katerih obstaja tveganje sprostitev obveznosti, bistveno višji. V skladu s tem scenarijem, v katerem države članice ne morejo nadoknaditi enoletne zamude, bi se lahko izgubil pomemben delež reprogramiranih obveznosti iz leta 2021. Poleg tega bi se, če se sprostitev obveznosti ne bi zmanjšale, kot je opisano v točki 2.1, in predvidevale za tri scenarije, predvideni znesek sprostitev obveznosti za programe kohezijske politike pomnožil s 5 [glej preglednico 2].

Razdelek 3 – Skupna kmetijska politika in Sklad za pravični prehod

Napoved za sprostitev obveznosti za programe EKSRP za obdobje 2014–2022 je v skladu z rezultati iz lanskega leta. Predvidena je ob zaključku programov leta 2026, kar bo znatno izboljšalo izid za obdobje 2007–2013. V primeru sprostitev obveznosti za strateške načrte SKP za obdobje 2023–2027, ki ne spadajo na področje uporabe tega poročila, bi se ta izvedla ob njihovem zapiranju (tj. blizu obdobja 2029–2030).

Tako kot v primeru Kohezijskega sklada je zamuda pri odobritvi ustreznih pravnih aktov in programov Sklada za pravični prehod skupaj z odlogom pri izvajanju pomenila znatno tveganje sprostitev obveznosti od leta 2025 zaradi roka za obveznosti iz let 2022 in 2023. Po enakih predpostavkah kot za druge kohezijske

programe, opisane v točki 2.1, morajo države članice pospešiti izvajanje v letih 2025 in 2026, da bi se izognile sprostitvi obveznosti, do katere bi lahko prišlo leta 2025.

Drugi programi in razdelki

Za programe, ki jih neposredno upravlja Komisija, napoved o sprostitvi obveznosti temelji na najnovejših informacijah na ravni projektov. Tako kot v prejšnjem poročilu napovedi za sprostitev obveznosti v zvezi s programi večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 temeljijo na stopnjah sprostite obveznosti iz predhodnih programov. Dejansko leto sprostite obveznosti je odvisno od zapiranja posameznih projektov in ukrepov, ki jih ni mogoče natančno napovedati.

2.4. Instrument NextGenerationEU

NextGenerationEU je začasni instrument za izredne razmere, namenjen ukrepom za odzivanje na krize, okrevanje in odpornost. Nepovratni del instrumenta NextGenerationEU pomeni zunanji namenski prejemek in se uporablja za hitro podporo prednostnim nalogam reform in naložb – zlasti prek **mehanizma za okrevanje in odpornost** – ter za okrepitev več ključnih programov za okrevanje. Za pregledno predstavitev učinka instrumenta NextGenerationEU se ocene pričakovanega izvajanja zunanjih namenskih prejemkov pripravijo ločeno za vsak program (glej preglednico 3). Napoved temelji na letnih obrokih za obveznosti iz finančnega načrtovanja, priloženega predlogu proračuna za leto 2024.

Osrednji del instrumenta NextGenerationEU je **mehanizem za okrevanje in odpornost**, ki predstavlja 80 % nepovratnih dodeljenih sredstev^{xiv}. Odlivi instrumenta NextGenerationEU so v veliki meri odvisni od hitrosti izplačil za mehanizem za okrevanje in odpornost. Mehanizem je prešel v fazo izvajanja in napreduje v skladu s časovnim razporedom reform in naložb, ki so ga države članice določile v svojih načrtih.

Od maja 2023 je vseh 27 držav članic sprejelo nacionalne načrte za okrevanje in odpornost. V letu 2021 je bilo sprejetih dvaindvajset načrtov za okrevanje in odpornost, kar je sprožilo plačila predhodnega financiranja ter podpis sporazumov o financiranju in posojilu, preostalih pet pa v letu 2022. Nekateri načrti so bili leta 2023 spremenjeni, da bi se upoštevala posodobljena dodelitev (v skladu s členom 11 uredbe o mehanizmu za okrevanje in odpornost). Skupno je bilo izplačanih 153,4 milijarde EUR (106,3 milijarde EUR nepovratne podpore in 47,1 milijarde EUR vračljive podpore iz posojil) od približno 500 milijard EUR dodeljenih nepovratnih sredstev in posojil mehanizma za okrevanje in odpornost. To vključuje 56,5 milijarde EUR predhodnega financiranja. Ob upoštevanju napredka pri izvajanju nacionalnih mehanizmov za okrevanje in odpornost naj bi letna izplačila nepovratnih sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost leta 2024 dosegla raven 96 milijard EUR, leta 2025 naj bi se zmanjšala na 39 milijard EUR, leta 2026 pa naj bi se ponovno povečala na približno 47 milijard EUR. V primerjavi z lanskoletno napovedjo je profil za izplačila nekoliko manj skoncentriran na zgodnjo fazo, saj je prišlo do manjših zamud pri izvajanju, povezanih s kompleksnimi naložbami in reformami. V tej napovedi ni ocenjena sprostitev obveznosti.

Kot je določeno v uredbi o mehanizmu za okrevanje in odpornost, se bodo nacionalni načrti za okrevanje in odpornost v letu 2023 spremenili, da se bo upošteval posodobljeni najvišji finančni prispevek. Posodobitev načrtov bo vključevala tudi namenska poglavja pobude REPowerEU, da bi postali bolj energetsko neodvisni od Rusije in s tem spodbujali energetski prehod na trajnostne obnovljive vire energije.

Države članice so dale daleč največjo prednost načrtom za okrevanje in odpornost glede uporabe nepovratne podpore za financiranje naložb in reform. Ob upoštevanju stopnje in hitrosti obveznosti iz posojil to pomeni, da bo državam članicam za prevzem obveznosti v letu 2023 na voljo 225 milijard EUR podpore v obliki posojila. 10 držav članic je izrazilo interes za (dodatna) posojila mehanizma za okrevanje in odpornost v skupni višini približno 145 milijard EUR v skladu s členom 14(6) spremenjene uredbe o mehanizmu za

okrevanje in odpornost. Države članice lahko za tako podporo v obliki posojila zaprosijo do 31. avgusta 2023.^{xv}

Program **REACT-EU** je drugi največji del instrumenta NextGenerationEU, predstavlja pa 12 % nepovratne podpore in dodeljuje dodatna sredstva v letih 2021 in 2022 prek nekaterih obstoječih skladov kohezijske politike (ESRR in ESS). Obveznosti programa REACT-EU so se izvajale v obdobju 2021–2022. V skladu s cilji programa REACT-EU za pospešitev izvajanja z uporabo že obstoječih programov in zagotovitev popolne prilagodljivosti izvedbenih pravil so vmesna in končna plačila skoncentrirana v obdobju 2022–2024. V primerjavi z lanskoletno napovedjo se plačila programa REACT-EU v okviru ESS prenesejo v leto 2023, da bi se zadovoljile povečane potrebe po prenosu dodatnih sredstev iz ESRR v ESS leta 2022, vendar tudi v skladu s kratkoročnostjo ukrepov ESS. Pričakuje se, da se bodo plačila REACT-EU v okviru ESRR leta 2024 povečala v primerjavi z lanskoletno napovedjo zaradi vpliva višjih stroškov energije in pomanjkanja surovin.

Države članice lahko uporabijo sredstva v okviru programa REACT-EU za obravnavanje begunskih tokov po ruski invaziji na Ukrajino. Da bi se zmanjšal pritisk na nacionalne proračune ter omogočilo hitrejše in lažje izvajanje ukrepov v zvezi z vključevanjem državljanov tretjih držav, je Komisija leta 2022 predlagala povečano predhodno financiranje in poenostavljene možnosti obračunavanja stroškov^{xvi}. Nekatera omejena končna plačila v okviru ESS in ESRR se pričakujejo do konca leta 2025.

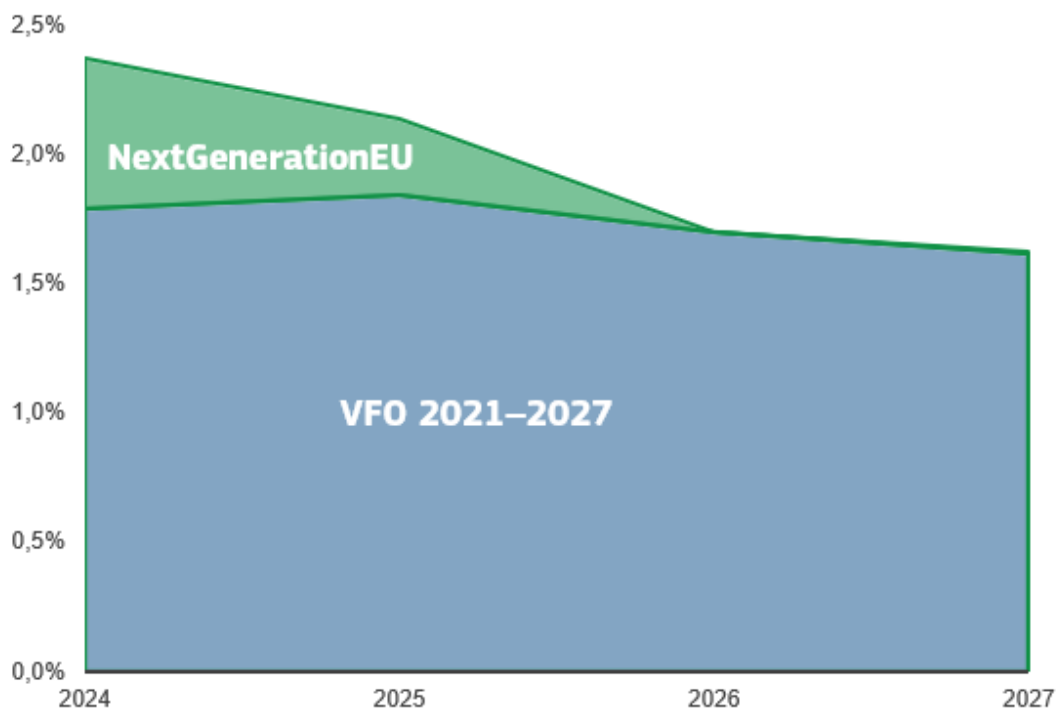
Preostalih pet programov, ki jih podpira instrument NextGenerationEU, zajema preostalih 8 % nepovratnih dodeljenih sredstev. Pri napovedi plačil se upoštevajo izkušnje s predhodnimi programi ob upoštevanju krajšega cikla obveznosti in poudarka na takojšnjih potrebah v zvezi z okrevanjem. Na **Sklad za pravični prehod (SPP)** so vplivale zamude pri sprejetju večletnega finančnega okvira in zakonodaje za posamezne programe. Do konca leta 2022 so bili sprejeti vsi predloženi programi SPP (za vse države članice, razen za Bolgarijo, ki še ni predložila svojega programa SPP). Faza izvajanja se je začela takoj po sprejetju programov, pri čemer so bila vsa izplačila predvidena za obdobje 2023–2026. Napoved za program **InvestEU** odraža pričakovani načrt proračunskega jamstva, odhodke za svetovalno vozlišče in stroške podpore.

2.5. Gibanje ravni neporavnanih obveznosti

Skupni RAL za obdobje 2021–2027 in prejšnje večletne finančne okvire naj bi se v obdobju 2024–2027 postopoma povečal, in sicer z 274 milijard EUR na 322 milijard EUR. Ker kohezija predstavlja velik delež, bo izvajanje te politike v skladu s pravilom N+3 v zvezi s sprostitev obveznosti določilo splošno gibanje neporavnanih obveznosti z odložitvijo plačil proti koncu večletnega finančnega okvira in po njem (glej točko 2.1). Kar zadeva instrument NextGenerationEU, bo RAL postopoma poravnan do konca leta 2026, ko bo treba zaključiti vsa plačila.

Napoved za gibanje RAL, ki izhaja iz večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 in prejšnjih večletnih finančnih okvirov (brez instrumenta NextGenerationEU), kot delež BND EU-27 bi se leta 2027 zmanjšala z 1,8 % na 1,6 %, kar je pojasnjeno s povečanjem RAL, ki se izravna z rastjo BND EU-27. Napovedi za leto 2028 se ne upoštevajo, saj ta napoved ne predvideva novih obveznosti po letu 2027.

Graf 4 – Gibanje ravni neporavnanih obveznosti (RAL) v obdobju 2024–2027, merjeno v odstotkih bruto nacionalnega dohodka Unije



3. Napoved prilivov proračuna EU za obdobje 2024–2027

Proračun EU se financira iz lastnih sredstev in drugih prihodkov. Poleg tega je Unija pooblaščenca za najemanje posojil za financiranje instrumenta NextGenerationEU. Komisija sredstva mobilizira z operacijami na mednarodnih kapitalskih trgih v skladu s finančnimi potrebami programov porabe v okviru instrumenta NextGenerationEU (glej točko 2.4). Zato Komisija sledi diverzificirani strategiji financiranja^{xvii} ter v okviru te strategije objavlja letne sklepe o najemanju posojil in šestmesečne načrte financiranja. Ta napoved je osredotočena na prihodke, potrebne za financiranje proračunskih odhodkov v okviru večletnega finančnega okvira.

Lastna sredstva, potrebna za financiranje proračuna, se določijo tako, da se od skupnih odhodkov odštejejo drugi prihodki. V skladu s tem napoved proračunskih prihodkov EU za obdobje 2024–2027 temelji na načelu, da morajo biti odhodki usklajeni s prihodki; zato so skupni prihodki enaki skupnim odhodkom.

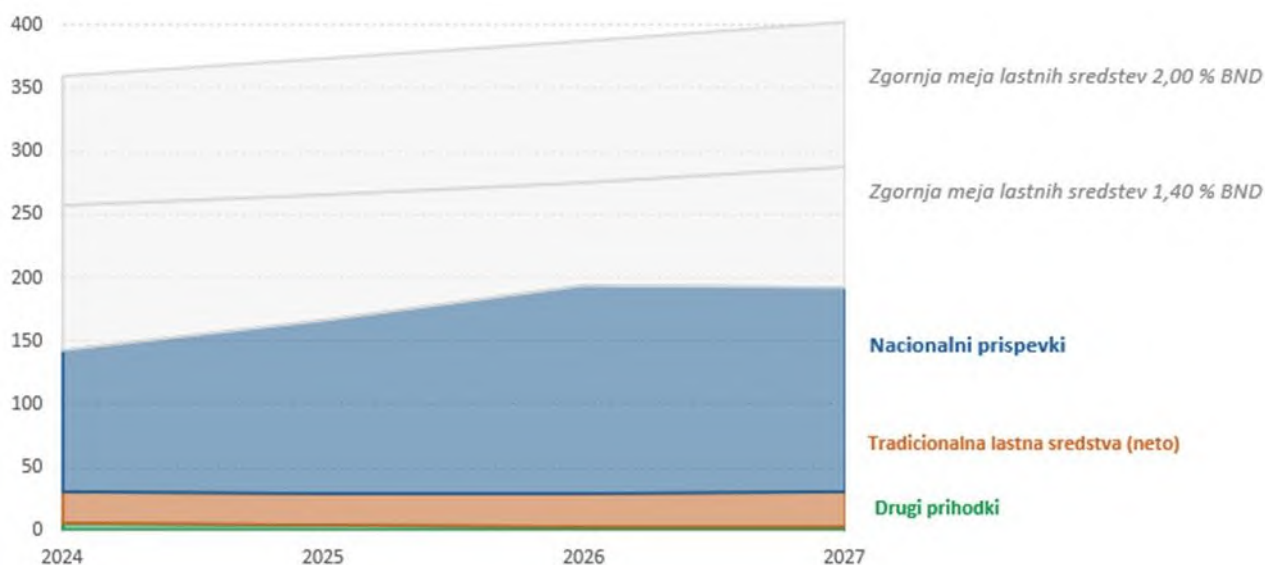
Združeno kraljestvo od leta 2021 v skladu s sporazumom o izstopu (del V) prispeva k proračunu EU v zvezi z neporavnanimi obveznostmi prejšnjih večletnih finančnih okvirov. To vključuje RAL ob koncu leta 2020 ter pokojnine in druge obveznosti, določene v finančni poravnavi. Prispevek Združenega kraljestva predstavlja

„druge prihodke“ proračuna EU in ni del lastnih sredstev Unije. Ta prispevek bo postopno ukinjen, ko bodo neporavnane obveznosti plačane.

Drugi različni prihodki, ki niso del lastnih sredstev Unije, naj bi na ravni predloga proračuna za leto 2024 nominalno ostali nespremenjeni.

Lastna sredstva – nacionalni prispevki in carinske dajatve – predstavljajo večino prihodkov, potrebnih za financiranje proračunskih odhodkov. Napovedi temeljijo na veljavnem sklepu o virih lastnih sredstev^{xviii}. Ne upoštevajo pa predlogov Komisije glede novih virov lastnih sredstev z dne 20. junija 2023. V povprečju naj bi nacionalni prispevki za obdobje 2024–2027 znašali 144 milijard EUR na leto ali 0,76 % bruto nacionalnega dohodka EU. Razvoj nacionalnih prispevkov v obdobju napovedi določata predvsem cikel porabe in v manjši meri postopno opuščanje prispevka Združenega kraljestva. Zaradi zamude pri izvajanju pomembnih programov porabe so nacionalni prispevki v letu 2024 še vedno na razmeroma nizki ravni. Povečanje odhodkov zaradi pospešenega izvajanja programov in zmanjšanja prispevka Združenega kraljestva k RAL bo povzročilo povečanje nacionalnih prispevkov v letih 2025 in 2026. Po napovedih naj bi prispevki v letu 2027 ostali večinoma stabilni.

Graf 5 – Napoved prihodkov za financiranje večletnega finančnega okvira za obdobje 2024–2027



Skupna lastna sredstva, ki jih zbere Unija, v nobenem danem letu ne smejo preseči zgornje meje lastnih sredstev, določene v sklepu o virih lastnih sredstev, tj. 1,40 % bruto nacionalnega dohodka držav članic EU, z dodatnim začasnim zvišanjem za 0,6 % BND EU za kritje vseh obveznosti Unije, povezanih z najemanjem posojil na kapitalskih trgih za financiranje instrumenta NextGenerationEU. Čeprav naj bi se lastna sredstva v letih 2025 in 2026 povečala ter se nato leta 2027 stabilizirala, naj bi razpoložljiva razlika do zgornje meje lastnih sredstev (t. i. manevrski prostor) ostala večinoma stabilna, saj naj bi se bruto nacionalni dohodek Unije v referenčnem obdobju postopoma povečeval^{xix}. Manevrski prostor v tem obdobju v povprečju znaša 207 milijard EUR, od tega 113 milijarde EUR za povečanje instrumenta NextGenerationEU.

Proračun EU omogoča plačila obresti na izposojena sredstva, ki so dodeljena za nepovratno podporo v okviru instrumenta NextGenerationEU, odkar se je v letu 2021 začelo najemanje posojil. Lastna sredstva, potrebna za financiranje teh stroškov, se štejejo v začasno povečanje zgornje meje iz sklepa o virih lastnih sredstev za 0,6 % BND EU. Načrtovani stroški sledijo profilu financiranja v pozni fazi, da se upošteva postopna uvedba najemanja posojil. Hkrati obstajajo negotovosti v zvezi s stroški financiranja instrumenta NextGenerationEU zaradi hitrega in znatnega zvišanja obrestnih mer na finančnih trgih od decembra 2021.

4. Sklepne ugotovitve

Ta napoved je pripravljena v razmerah velike negotovosti zaradi geopolitične in gospodarske nestabilnosti, ki je posledica ruske vojne agresije proti Ukrajini. Pobude za podporo državam članicam, tretjim državam in specifičnim sektorjem so pospešile plačila za neporavnane in nove programe, medtem ko instrumenti za zunanje financiranje zagotavljajo več sredstev za Ukrajino in sosednje partnerske države.

Zamuda pri izvajanju programov kohezijske politike za obdobje 2021–2027 in Sklada za pravični prehod povečuje tveganja za sprostitev obveznosti. K tem zamudam bi lahko prispevala tudi osredotočenost nacionalnih organov na dokončanje programov iz prejšnjega večletnega finančnega okvira in instrumenta NextGenerationEU glede na njune krajše časovne okvire, skupaj s pozno odobritvijo ustreznih pravnih podlag in programov. Države članice bodo morale znatno pospešiti izvajanje v letih 2025 in 2026, da bi preprečile izgubo sredstev zaradi pravil o sprostitvi obveznosti. Pri drugih skladih, zlasti iz razdelkov 1 in 6, so tveganja zmanjšana, kar je odraz pritiska na te programe.

Zgornja meja plačil iz večletnega finančnega okvira še vedno zadošča za kritje predvidenih plačil, razen v letu 2026, za katero napoved kaže na prekoračitev. Plačila naj bi se v letih 2024 in 2025 izvajala precej pod zgornjo mejo plačil večletnega finančnega okvira, kar bo omogočilo prenos neporabljenih zneskov v določenih mejah proti koncu obdobja, ko bodo kreditne potrebe večje. Na splošno je neto razlika v obdobju 2024–2027, vključno s prilagoditvami, ocenjena na 18,5 milijarde EUR, kar vključuje povečanje iz enotnega instrumenta za rezervo in tudi samodejno prilagoditev zgornje meje po dodatnih sredstvih na podlagi člena 5 večletnega finančnega okvira v višini 7,7 milijarde EUR med letoma 2025 in 2027, kot je vključena v tehnični letni prilagoditvi za leto 2024. V skladu s sedanjimi predpostavkami bodo ocenjene potrebe glede plačil presegle zgornjo mejo plačil večletnega finančnega okvira v letih 2026 in 2027. Leta 2026 bi tudi ob upoštevanju najvišje zgornje meje v višini 13 milijard EUR (v cenah iz leta 2018) v skladu z deloma 11(1)(b) in 11(3) enotnega instrumenta za rezervo^{xx} plačila presegla najvišjo zgornjo mejo plačil. To je večinoma posledica napovedanega gibanja plačil kohezijske politike in temeljnih predpostavk, ki so predmet pomembnih negotovosti. Čeprav se zdi, da bo tveganje leta 2027 manjše, ostaja razlika med ocenjeno ravno plačil in najvišjo zgornjo mejo plačil majhna. Pomembno je, da zaradi mehanizma omejevanja v drugi polovici večletnega finančnega okvira ne bo mogoče v celoti uporabiti ocenjene razlike do zgornje meje plačil za leti 2024 in 2025, ki znaša skoraj 40 milijard EUR. Lahko se zgodi, da bo del razlike ostal neizkoriščen.

Ciljno usmerjene naložbe in reforme instrumenta NextGenerationEU še naprej podpirajo gospodarstvo EU in prehod na čisto, zeleno energijo. Države članice bodo morale v prihodnjih letih izvajati sredstva instrumenta NextGenerationEU pred rokom za izplačila, ki je predviden za leto 2026, in hkrati pospešiti izvajanje skladov kohezijske politike.

Napovedani RAL je v skladu s pričakovanim gibanjem gospodarske rasti. Čeprav se RAL ob koncu večletnega finančnega okvira v primerjavi z letom 2023 nominalno poveča, se RAL, merjen kot delež bruto nacionalnega dohodka (BND) EU, zmanjša, kar kaže, da nominalna rast gospodarstva EU odtehta kopičenje neporavnanih obveznosti iz proračuna EU. Instrument NextGenerationEU ima začasni učinek na raven neporavnanih obveznosti EU, ki bodo dosegle vrhunec konec leta 2023, nato pa se bodo do konca leta 2027 postopno vrnila na ravni, primerljive z začetkom obdobja večletnega finančnega okvira.

Lastna sredstva, potrebna za financiranje proračuna, se bodo povečevala v skladu z odhodki večletnega finančnega okvira. Obseg razpoložljive razlike do zgornje meje lastnih sredstev pa bo ostal razmeroma stabilen, saj bodo naraščajoče potrebe po prihodkih ustrezale predvideni nominalni rasti gospodarstva EU.

Priloga II – Rezultati napovedi

Vse vrednosti so v milijardah EUR, v tekočih cenah, razen če ni navedeno drugače. Nekateri seštevki se zaradi zaokroževanja morda ne ujemajo.

Preglednica 1.1 – Dolgoročna napoved prihodnjih odlivov v obdobju 2024–2028 za večletni finančni okvir

Leto	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Zgornja meja za obveznosti	186,0	187,9	179,7	185,4		738,9
Zgornja meja za plačila	170,5	173,7	177,1	180,7		702,0
<i>Poleg tega prilagoditev za člen 5 večletnega finančnega okvira (ocena za prihodnja leta)</i>		1,7	1,8	4,2		7,7
Obveznosti (načrtovane)*	189,4	192,4	183,2	191,1		756,2
Napovedana plačila*	143,1	166,3	193,6	193,0	130,5	826,4
Od tega posebni instrumenti**	3,2	1,4	0,1			4,7

Preglednica 1.2 – Plačila v zvezi z obveznostmi iz večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027

Razdelek večletnega finančnega okvira	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
1 Enotni trg, inovacije in digitalno	17,2	21,3	23,3	23,1	16,8	101,7
2 Kohezija, odpornost in vrednote	20,1	44,6	64,1	71,7	64,9	265,5
2.1 Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija	10,3	35,1	53,3	58,7	62,0	219,5
2.2 Odpornost in vrednote	9,8	9,5	10,8	13,1	2,9	46,0
3 Naravni viri in okolje	46,1	57,3	62,2	55,4	31,4	252,3
3.1 Odhodki, povezani s trgov, in neposredna plačila	40,5	40,7	40,7	40,7		162,5
3.2 Drugi programi za naravne vire in okolje	5,6	16,6	21,5	14,7	31,4	89,8
4 Migracije in upravljanje meja	2,8	3,7	4,7	4,8	3,3	19,2
5 Varnost in obramba	1,8	2,5	2,9	2,6	2	11,8
6 Sosedstvo in svet	12,7	15,9	17,4	18,1	10,8	74,9
7 Evropska javna uprava	11,9	12,5	12,9	13,2		50,5
Posebni instrumenti	1,4	1,1				2,5
Skupaj	114,1	158,8	187,6	188,9	129,2	778,6

Preglednica 1.3 – Plačila za izpolnitev obveznosti iz obdobja pred letom 2021

Razdelek večletnega finančnega okvira	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
1 Enotni trg, inovacije in digitalno	3,7	3,1	2,0	1,1	0,8	10,7
2 Kohezija, odpornost in vrednote	14,1	1,2	1,4	0,9		17,5
2.1 Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija	13,9	1,1	1,4	0,8		17,1
2.2 Odpornost in vrednote	0,2	0,1	0,1			0,4
3 Naravni viri in okolje	8,2	0,2	0,1	0,1	0,1	8,8
3.1 Odhodki, povezani s trgov, in neposredna plačila	0,1					0,1
3.2 Drugi programi za naravne vire in okolje	8,1	0,2	0,1	0,1	0,1	8,7
4 Migracije in upravljanje meja	0,4	0,1				1,6
5 Varnost in obramba	0,2	0,2	0,1	0,1		0,5
6 Sosedstvo in svet	2,4	2,6	2,4	1,9	0,3	9,7
Skupaj	29,0	7,5	6,1	4,0	1,3	47,8

* Skupne obveznosti in ocenjena plačila vključujejo odobritve, ki izhajajo iz člena 5 uredbe o večletnem finančnem okviru in člena 15(3) finančne uredbe. Nerazporejene razlike niso vključene.

** Zneski za posebne instrumente krijejo rezervo za solidarnost in nujno pomoč, Evropski sklad za prilagoditev globalizaciji, rezervo za prilagoditev na brexit in instrument prilagodljivosti. V naslednjih preglednicah so plačila, povezana z uporabo instrumenta prilagodljivosti, vključena v ustrezne postavke.

Preglednica 2 – Napovedane sprostitev obveznosti za obdobje 2024–2027

Razdelek večletnega finančnega okvira	Izpolnitev obveznosti	Večletni finančni okvir	Skupaj
1 Enotni trg, inovacije in digitalno	0,8	1,1	2,0
2 Kohezija, odpornost in vrednote	0,4	2,7	3,1
2.1 Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija	0,2	2,2	2,3
2.2 Odpornost in vrednote	0,2	0,5	0,7
3 Naravni viri in okolje	1,3	0,6	1,9
3.2 Drugi programi za naravne vire in okolje	1,3	0,6	1,9
4 Migracije in upravljanje meja	0,5	0,3	0,8
5 Varnost in obramba	0,1	0,0	0,1
6 Sosedstvo in svet	0,1	0,2	0,3
Skupaj	3,2	4,9	8,1

Preglednica 3 – Dolgoročna napoved odlivov za instrument NextGenerationEU

Program	2024	2025	2026	2027	Skupaj
Obzorje Evropa	1,5	0,6	0,4	0,0	2,5
InvestEU	1,3	1,0	1,2	0,0	3,5
Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR)	6,3	0,7	0,0	0,0	7,0
Evropski socialni sklad (ESS)	4,4	0,0	0,0	0,0	4,4
Mehanizem za okrevanje in odpornost	96,0	39,1	47,4	0	182,5
Mehanizem Unije na področju civilne zaščite (RescEU)	0,4	0,3	0,3	0,0	1,0
Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP)	1,8	2,3	0,6	0,0	4,7
Sklad za pravični prehod	1,2	5,5	3,6	0,0	10,4
Skupaj	112,9	49,6	53,5	0,0	216,0

Preglednica 4 – Sprememba skupnih neporavnanih obveznosti od leta 2024 do leta 2027

Vir	RAL na začetku leta 2024 (ocena)*	Obveznosti v obdobju 2024–2027	Plačila v obdobju 2024–2027	Sprostitev obveznosti v obdobju 2024–2027	RAL konec leta 2027
Večletni finančni okvir	273,7	756,5	695,9	8,1	321,9
NGEU	216,8	0,1	216,0		0,9
Skupaj	490,6	756,6	911,9	8,1	322,9

* RAL na začetku leta 2023 vključuje 3,4 milijarde EUR iz prispevkov tretjih držav za posebne programe večletnega finančnega okvira za obdobje 2014–2020, kar ni vključeno v preglednico.

Preglednica 5 – Dolgoročna napoved prihodnjih prilivov proračuna EU v obdobju 2024–2027

		2024	2025	2026	2027	Skupaj
Zgornja meja lastnih sredstev v % bruto nacionalnega dohodka EU		2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %	n. r.
Od tega začasno povečanje za instrument NGEU		0,60 %	0,60 %	0,60 %	0,60 %	n. r.
Zgornja meja lastnih sredstev, izražena v milijardah EUR*	a	353,9	369,1	383,9	398,5	n. r.
Od tega začasno povečanje za instrument NGEU	a'	106,2	110,7	115,2	119,6	n. r.
Neto znesek tradicionalnih lastnih sredstev**	b	24,6	25,7	26,8	27,8	104,9
Nacionalni prispevki***	c	112,4	136,3	163,6	162,1	574,5
Lastna sredstva skupaj	d = b + c	137,1	162,0	190,4	189,9	679,3
Od tega lastna sredstva za financiranje obveznosti instrumenta NGEU	d'	3,9	2,7	3,8	5,0	15,4
Drugi prihodki (vključno z začasnim prispevkom Združenega kraljestva)	e	6,0	4,3	3,2	3,0	16,6
PRIHODKI SKUPAJ	d + e	143,1	166,3	193,6	193,0	695,9
Razpoložljiva razlika do zgornje meje lastnih sredstev	a – d	216,9	207,1	193,5	208,6	n. r.
Od tega razlika v okviru začasnega povečanja za instrument NextGenerationEU	a' – d'	102,3	108,0	111,4	114,6	n. r.

* Zgornja meja lastnih sredstev – izračunana na podlagi gospodarske napovedi bruto nacionalnega dohodka EU-27 za obdobje 2023–2027 iz pomladi 2023.

** Tradicionalna lastna sredstva so ocenjena na podlagi 25- odstotne stopnje zadržanih zneskov za stroške pobiranja.

*** Nacionalni prispevki vključujejo lastna sredstva iz naslova bruto nacionalnega dohodka, prenovljene vire lastnih sredstev iz naslova davka na dodano vrednost in nove vire lastnih sredstev iz naslova nereciklirane odpadne plastične embalaže.

-
- i. Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 (UL L 193, 30.7.2018, str. 1).
 - ii. COM(2021) 343 z dne 30. junija 2021.
 - iii. Uredba Sveta (EU, Euratom) 2020/2093 o določitvi večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 (UL L 433I, 22.12.2020, str. 11).
 - iv. Uredba Sveta (EU) 2020/2094 o vzpostavitvi Instrumenta Evropske unije za okrevanje v podporo okrevanju po krizi zaradi COVID-19 (v nadaljnjem besedilu: instrument NextGenerationEU) (UL L 433I, 22.12.2020, str. 23).
 - v. Če ni določeno drugače, so vsi zneski v poročilu izraženi v tekočih cenah.
 - vi. [Predlog proračuna za leto 2024, Poročilo o oceni](#) SEC (2023) 250 – junij 2023.
 - vii. Člen 5 uredbe o večletnem finančnem okviru določa dodelitev dodatnih sredstev za odobritve za prevzem obveznosti in odobritve plačil za vnaprej določen seznam programov v znesku, enakem nekaterim vrstam glob.
 - viii. Člen 15(3) finančne uredbe določa, da se lahko odobritve za prevzem obveznosti v višini zneska sprostitev obveznosti v zvezi z raziskovalnimi projekti ponovno dajo na voljo.
 - ix. Sklep Sveta (EU, Euratom) 2020/2053 z dne 14. decembra 2020 o sistemu virov lastnih sredstev Evropske unije in razveljavitvi Sklepa 2014/335/EU, Euratom (UL L 424, 15.12.2020, str. 1).
 - x. UL C 66 I, 19.2.2019, str. 1.
 - xi. COM(2021) 365, z dne 7. junija 2021, COM(2022) 2093, z dne 7. junija 2022 in COM(2023) 320 z dne 6. junija 2023.
 - xii. Države članice so se odločile za prenos sredstev med neposrednimi plačili in razvojem podeželja. Rezultat je bil določen v Delegirani uredbi Komisije 2023/813 z dne 8. februarja 2023.

-
- xiii. Uredba (EU) 2022/562 o spremembi uredb (EU) št. 1303/2013 in (EU) št. 223/2014 v zvezi s kohezijskim ukrepom za begunce v Evropi (CARE), Uredba (EU) 2022/613 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. aprila 2022 o spremembi uredb (EU) št. 1303/2013 in (EU) št. 223/2014 v zvezi z večjim predhodnim financiranjem iz virov REACT-EU in uvedbo stroškov na enoto ter Uredba (EU) 2022/2039 o spremembi uredb (EU) št. 1303/2013 in (EU) 2021/1060 glede dodatne prožnosti za obravnavanje posledic vojaške agresije Ruske federacije FAST (prožna pomoč za ozemlja) – CARE.
- xiv Glede na njegov mehanizem izvajanja, ki temelji na povpraševanju, ni na voljo napovedi za posojilni del instrumenta za okrevanje in odpornost (podobno kot pri drugih instrumentih, temelječih na posojilih, ki se izvajajo zunaj proračuna).
- xv [Overview of Member States' intentions to request RRF loan support.pdf \(europa.eu\)](#) (Pregled namer držav članic, da zaprosijo za podporo mehanizma za okrevanje in odpornost v obliki posojila)
- xvi COM(2022) 145 final z dne 23. marca 2022.
- xvii COM(2021) 250 final z dne 14. aprila 2021.
- xviii Sklep Sveta (EU, Euratom) 2020/2053 z dne 14. decembra 2020 (UL L 424, 15.12.2020, str. 1).
- xix Evropska komisija, Evropska gospodarska napoved – pomlad 2023.
- xx Del 11(1)(b) enotnega instrumenta za rezervo vodi neposredno do prilagoditve zgornje meje plačil večletnega finančnega okvira, ki jo Komisija vsako leto izvede v tehnični prilagoditvi, z razliko v neporabljenih plačilih, za katero veljajo regulativne zgornje meje v obdobju 2025–2027.